

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.3 Животновъдство, по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“.

Автор на дисертационния труд: Янка Денева Иванова-Михайлова, задочен докторант към катедра „Животновъдни науки“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Молекулни маркери за генотипиране и оценка на генетичните ресурси от местни породи овце в България“

Рецензент: доц. д-р Цонка Атанасова Оджакова, Научен център по животновъдство и земеделие- Смолян, Професионално направление 6.3 Животновъдство, Научна специалност: «Овцевъдство и козевъдство»

определена за член на научното жури със заповед № РД-16-779/05.07.2022 г. на Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Неоспорима е актуалността на изследването. Представеният от докторанта дисертационен труд, разглежда научен проблем, свързан с прилагане на различни видове генетични маркери за оценка на биоразнообразието на генетичните ресурси в овцевъдството. Използването на ДНК маркери при овцете, за характеристика на тяхното генетично разнообразие, е от особено значение за запазване на автохтоните породи, чрез осигуряване на възможността за прилагане на строг научно- обусловен отбор и подбор.

Определянето на дистанциите и сходството между породите в създадените клъстери, въз основа на честотите на алелите в изследваните 13 микросателитни локуси и на фенотипа може да послужи за разработване на ефективни програми за оценка и мониторинг на изследваните породи. Проучванията на генетичните параметри на ниво ДНК, като ниво на инбридинг, чистота на породите, тест за бащинство, са важни за запазване на генофонда и идентичността на породите. Интерес за науката е откриването на уникални за породите алели, които при по-високи честоти, биха били от огромна полза за генетичното диференциране на породите и важна предпоставка за запазване на уникалните им качества.

Изследванията върху генетичния полиморфизъм, хетерозиготността, инбридинга на различни нива- цяла автохтонна популация, отделни породи, стада от проучваните породи е актуален иновативен подход.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Заглавието съответства напълно със съдържанието на дисертацията. Целта на изследването е чрез микросателитни маркери да се направи оценка на популационната структура и да се характеризират генетичното разнообразие на 12 български местни породи овце. Постигането на целта е осъществено чрез изпълнение на 10 задачи. Така формулирани задачите са достатъчни, разкриват по подходящ начин целите на изследването, като резултатите от изпълнението им представлява научен и приложен интерес. Представеният обзор на литературата, доказва широката информираност на докторанта по проблема, възможността да борави с научни източници и прави необходимите изводи, насочвайки литературната справка към тематичната проблематика на дисертацията. В частта „Материал и методи“ са посочени принципни постановки залегнали в дисертационния труд. Използвани са високотехнологични и съвременни методи.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационния труд е написан на 187 страници, като в структурно отношение са спазени изискванията за съдържание на необходимите раздели- литературен обзор (34 стр.), цел и задачи (1 стр.), материали и методи (11 стр.), резултати и обсъждане (79 стр.) списък с литературните източници (21 стр.). Представеният материал е много добре онагледен, чрез включване в текста на 22 таблици и 29 фигури. За анализ на тенденциите на изменение и съвременното състояние на популациите на местните породи овце е проучена динамиката на контролираните популации за 13 годишен период – 2009-2021г. Обект на проучването са 12 местни автохтонни породи.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Дисертационния труд е разработен като са използвали литературни източници от публикации на 22 български и 274 чужди автори. Предизвикателство пред автора е да направи правилния избор сред огромно количество източници и литература, за да аргументира тезата си. Извършено е мащабно проучване на 12 автохтонни породи овце, на фенотипно и генотипно ниво, с анализ на 13 автозомни микросателитни маркери, както и фенотипна характеристика на други отличителни белези на породите. Получените данни са представени с изключително задълбочен и компетентен анализ и потвърждават формулираната изследователска цел и задачи. Получените резултати могат да бъдат използвани за мониторинг на състоянието и развитието на генетичните ресурси на местните породи овце и тяхното ефективно управление чрез приложението им при разработване и прилагане на развъдни, в т.ч. и консервационни програми.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам представените от докторанта предложения за приноси, които според мен са оригинални с много висока научна стойност, а представените резултати могат да послужат на научни работници и специалисти в областта на овцевъдството.

6. Критични бележки и въпроси.

На основание представената дисертация, изразявам своето мнение по отношение отлична научна подготовка на докторанта и цялостната комплексна разработка на дисертационния труд.

7. Публикувани статии и цитирания.

Публикувана в 1 статия в Biotechnology & Biotechnological Equipment. C IF=1.633. Q3 Scopus и са посочени 2 цитирания.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представената разработка е изключително актуална и значима за науката и практиката, представена е на високо **научно** ниво и изследването има висока научна и научно-приложна стойност. В процеса на разработване на дисертационния труд, докторантът е усвоил и приложил съвременни аналитични техники и нови методи за изследване, с което е повишил квалификацията си и е изградил умения за изследователска работа. Постигнал е уменията да анализира прецизно получените данни и представя резултатите нагледно и мотивирано, както и да формулира конкретни изводи.

Дисертационен труд изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**. Позволявам си да предложа на научното жури да присъди на Янка Денева Иванова-Михайлова образователната и научна степен „Доктор“ по Научна специалност: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.3 Животновъдство, Научна специалност: „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“.

Дата: 30.08.2022
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
(доц.д-р Цонка Оджакова)